

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

19/1425-

8. november 2020

**Lutelandet vindkraftverk – klage på MTA-plan og konsesjonsendringer.
Rettslig gjennomgang av konsesjonsvedtakene etter energilovgivningen
og forvaltningsloven**

Innledning

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i vedtak av 28. juni 2019 godkjent søknad om konsesjonspliktige endringer, MTA og detaljplan for Lutelandet vindkraftverk i Fjaler kommune.

NVEs vedtak ble påklaget. NVE har etter en vurdering av klagen kommet til at det ikke fremkommer opplysninger i klagen som tilsier at vedtaket av 28. juni 2019 bør endres. Saken ble i brev av 13. mars 2020 oversendt til Olje- og energidepartementet (OED) til klagebehandling.

Stortinget fattet 19. juni 2020 følgende anmodningsvedtak:

Stortinget ber regjeringen vurdere hvorvidt behandlingen av gitte vindkraftkonsesjoner har fulgt energilovgivningen og forvaltningslovens krav. Dersom det skulle foreligge feil eller mangler i konsesjonen som er i strid med lovgivningens krav skal forvaltningen stanse vedtaket.

Vurdering i henhold til energilovgivningen og forvaltningslovens krav

Lutelandet Energipark AS (LEAS) fikk 11. mai 2011 og 8. juli 2011 tillatelse av NVE til å bygge henholdsvis Lutelandet testanlegg (10 MW) og Lutelandet vindkraftverk (45 MW). I det følgende vurderes saksbehandlingen av alle de relevante vedtakene fattet om Lutelandet vindkraftverk.

Postadresse
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo
postmottak@oed.dep.no

Kontoradresse
Akersgata 59
oed.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
977 161 630

Avdeling
Energi- og
vannressursavdelingen

Saksbehandler
Tollef Taksdal
22 22 22 46 26 5

Konsesjonsvedtakene

Lutelandet vindkraftverk ble forhåndsmeldt i juni 2006, og omfattet da et prosjekt på inntil 50 MW. NVE sendte meldingen med forslag til konsekvensutredningsprogram på høring i august 2007. Meldingen ble kunngjort i Firda, Sogn Avis, BT og Norsk Lysingsblad. Det fremgikk av kunngjøringen at meldingen var utlagt til gjennomsyn i Fjaler kommune. Det ble i forbindelse med høringen avholdt et orienteringsmøte med lokale og regionale myndigheter, og et åpent møte i Fjaler i september 2007. Utkast til konsekvensutredningsprogram ble forelagt daværende Miljøverndepartementet, før det ble fastsatt av NVE i november 2007.

LEAS søkte om konsesjon i april 2009. Søknaden omfattet et prosjekt på inntil 60 MW. LEAS viste til at utviklingen gjorde det mulig med større turbiner, og det ble derfor søkt om større installert effekt enn det som ble skissert i meldingen. LEAS søkte også om at inntil 4 turbinpunkter i planområdet kunne benyttes til testing av prototypeturbiner.

Konsesjonssøknaden hadde vedlagt konsekvensutredninger. I forbindelse med utredningene var følgende fagrapporter utarbeidet:

- Visualiseringar
- Kulturminne og kulturmiljø
- Biologisk mangfold, verneinteresser og friluftsliv
- Støy

For konsekvensutredningene er det lagt til grunn to forskjellige turbinstørrelser, henholdsvis 2 og 6 MW. For visualisering av 6 MW turbiner, er det lagt til grunn en navhøyde på 135 meter og en rotordimensjon på 127 meter, dvs. en totalhøyde på om lag 200 meter.

NVE sendte søknaden på høring i mai 2009. Søknaden ble kunngjort i Norsk Lysingsblad og regionale aviser. I brev av 29. mai 2009 ble konsesjonssøknaden oversendt til Fjaler kommune, og NVE ba kommunen om å legge denne ut til offentlig ettersyn. I forbindelse med høringen ble det 9. juni 2009 i Fjaler avholdt orienteringsmøte for lokale og regionale myndigheter og et åpent møte.

I juli 2009 søkte LEAS om konsesjon til å teste en konkret prototypeturbin fra Sway, innenfor planområdet til Lutelandet vindkraftverk. Søknaden omfattet en turbin på 10 MW.

Ved brev av 25. februar 2011 til NVE, ba LEAS om at NVE fattet et eget konsesjonsvedtak for testanlegget innenfor en nærmere avgrenset del av planområdet for Lutelandet vindkraftverk. Bakgrunnen for henvendelsen var at LEAS da hadde behov for så raskt som mulig å kunne ha tilgang til de angitte testposisjonene.

Ved vedtak av 11. mai 2011 utstedte NVE en egen anleggskonsesjon til testanlegget. Konsesjonen omfattet et testanlegg på inntil 3 turbiner og en samlet installert effekt på maks 10 MW. Med anleggskonsesjonen fulgte det et kart med angivelse av hvilken del av det omsøkte planområdet for Lutelandet vindkraftverk som konsesjonen til testanlegget omfattet.

Konsesjonen ble gjort kjent av NVE ved et orienteringsbrev av 11. mai 2011, som ble sendt en rekke lokale og regionale myndigheter og organisasjoner. Det ble opplyst om klageadgang i brevet. I tillegg ble konsesjonæren i eget brev bedt om å oversende konsesjonen og informasjon om klageadgang til berørte grunn- og rettighetshavere. I orienteringsbrevet av 11. mai 2011 viste NVE til at det var gjennomført konsekvensutredninger for Lutelandet vindkraftverk og at det aktuelle området for testanlegget var regulert til vindkraftformål. Videre redegjorde NVE overordnet for de viktigste hensynene som var vurdert i forbindelse med testanlegget. Med henvisning til bestemmelsene i forvaltningsloven § 24 annet ledd om utsatt begrunnelse for vedtak, viste NVE til at en nærmere begrunnelse for vedtaket ville følge når søknaden om Lutelandet vindkraftverk skulle avgjøres.

Om forholdet til Lutelandet vindkraftverk, heter det i NVEs brev av 11. mai 2011:

De aktuelle testturbinene er lokalisert i samme planområde som Lutelandet vindkraftverk, som er til behandling i NVE. Lutelandet Energipark AS er også tiltakshaver for Lutelandet vindkraftverk. Det søkes om en løsning hvor de tre testturbinene kan innlemmes i konsesjonsområdet til Lutelandet vindkraftverk, dersom dette meddeles konsesjon. Turbinposisjonene vil således kunne benyttes for turbiner i ordinær drift etter endt testperiode. dersom Lutelandet vindkraftverk blir meddelt konsesjon.

Konsesjonen til testanlegget ble påklaget av et interessefellesskap for naboene til vindkraftverket.

Ved vedtak av 8. juli 2011 ga NVE konsesjon til Lutelandet vindkraftverk. Konsesjonen omfattet et anlegg med inntil 45 MW installert effekt. Konsesjonen til vindkraftverket ble oversendt og kommunisert på samme måte som for testanlegget, jf. omtalen over. Konsesjonsvedtaket inneholdt en utfyllende redegjørelse for fordeler og ulemper ved tiltaket og begrunnelsen for hvorfor det ble gitt konsesjon.

Konsesjonen til vindkraftverket ble også påklaget av interessefellesskapet av naboer.

NVE oversendte klagen på de to konsesjonsvedtakene samlet til departementet ved brev av 13. april 2012. Departementet gjennomførte befaringsreise med klagepartene som del av klagebehandlingen.

I klagebehandlingen vurderte departementet særlig hensynet til støy og skyggekast, kunnskapsgrunnlaget og hensynet til fugl og samfunnsøkonomi, før det ble gjort en samlet vurdering av fordeler og ulemper ved prosjektet. Departementet fant at kunnskapsgrunnlaget var tilstrekkelig og la vekt på at de samlede miljøvirkningene for Lutelandet vindkraftverk var mindre enn det som vanligvis kan forventes ved vindkraftutbygging. Departementet pekte i den forbindelse på Lutelandet vindkraftverks samlokalisering med annen industri.

Etter klagebehandling, ble tillatelsene stadfestet av departementet 24. oktober 2012.

Etter den gjennomgang og undersøkelse som er foretatt, kan ikke departementet se at det foreligger saksbehandlingsfeil ved behandlingen av melding, konsesjonssøknad med konsekvensutredning eller klager på konsesjonsvedtaket som kan være av betydning for gyldigheten av vedtakene.

Vedtak om utsatt frist for idriftsettelse og forlenget konsesjonstid

NVE har ved to anledninger gitt Lutelandet vindkraftverk utsatt frist for idriftsettelse og forlenget konsesjonens varighet. Endringene ble gjort i vedtak av 12. august 2014 og 3. mai 2018 slik at gjeldende frist for idriftsettelse er 31. desember 2021 og konsesjonens varighet er 31. desember 2046. NVE har ikke gitt utsatt frist for idriftsettelse eller forlenget konsesjonens varighet for Lutelandet testanlegg.

Vedtaket om fristforlengelse 12. august 2014 var basert på søknad av 6. august samme år. Vedtaket innebar at fristen for idriftsettelse ble utsatt fra 1. mai 2016 til 31. desember 2020. Søknaden ble ikke sendt på høring, utlagt eller kunngjort etter bestemmelsene i energiloven § 2-1 femte til sjuende ledd. NVEs vedtak inneholder ingen vurdering av om vilkårene for å unnlate høring mv. etter § 2-1 femte til sjuende ledd er til stede. I så fall er begrunnelsen mangelfull. Vedtaket inneholder en konkret begrunnelse for hvorfor NVE mener fristen bør forlenges, og det er opplyst om klageadgang i vedtaket. Vedtaket ble sendt Lutelandet Energipark, Fjaler kommune, Fylkesmannen i Sogn og Fjordane, Sogn og Fjordane fylkeskommune og Direktoratet for sivilt beredskap. Vedtaket ble ikke påklaget.

Søknaden av 6. august 2014 og NVEs vedtak av 12. august omfattet ikke forlenget konsesjonstid. I e-post av 13. april 2015 til NVE spurte konsesjonæren om vedtaket om utsatt frist for idriftsettelse også innebar at konsesjonsperioden ble forlenget. NVE behandlet henvendelsen som en søknad, og ga i vedtak av 15. april 2015 forlenget konsesjonstid fra 1. mai 2041 til 31. desember 2045. NVE viser i vedtaket til at dette ved en inkurie ikke ble endret ved vedtaket av 12. august 2014. Vedtaket ble sendt Lutelandet Energipark, Fjaler kommune, Fylkesmannen i Sogn og Fjordane og Sogn og Fjordane fylkeskommune. Det ble opplyst om klageadgang i vedtaket. Vedtaket ble ikke påklaget.

Vedtaket om fristforlengelse 3. mai 2018 var basert på søknad av 17. april samme år, og omfattet ett års fristutsettelse fra 31. desember 2020 til 31. desember 2021. Konsesjonsperioden ble forlenget tilsvarende, dvs. til 31. desember 2046. Søknaden ble ikke sendt på høring, utlagt eller kunngjort etter bestemmelsene i energiloven § 2-1 femte til sjuende ledd. NVEs vedtak inneholder ikke en vurdering av om vilkårene for å unnlate høring mv. etter § 2-1 femte til sjuende ledd er til stede. Dersom NVE har ment at dette er tilfelle, er vurderingen mangelfullt begrunnet. Vedtaket inneholder en konkret begrunnelse for hvorfor NVE mener fristen bør forlenges, og det er opplyst om klageadgang i vedtaket. Vedtaket ble sendt Lutelandet Energipark, Fjaler kommune, Fylkesmannen i Sogn og Fjordane og Sogn og Fjordane fylkeskommune. Vedtaket ble ikke påklaget.

Departementet skal bemerke at de tre ovennevnte vedtakene alle omfattes av energiloven § 2-1 og de krav til utlegging, offentliggjøring og høring som følger av femte til sjuende ledd. Departementet merker seg at ingen av vedtakene har drøftet om unntakene i § 2-1 femte til sjuende ledd kommer til anvendelse, og at de derfor er mangelfullt begrunnet.

Departementet mener at det kan legges til grunn at det var ubetenkelig å ikke høre mv. forut for vedtaket av 15. april 2015 og 3. mai 2018. Vedtaket av 2015 innebar i realiteten en oppretting av det tidligere vedtaket om fristforlengelse, mens vedtaket av 2018 kun gjaldt ett års utsettelse. Departementet er imidlertid mer i tvil om det kan legges til grunn som ubetenkelig å ikke høre den første søknaden om fristforlengelse forut for vedtaket av 12. august 2014, og viser til at det var søkt om å utsette fristen med om lag fire og et halvt år. Etter departementets vurdering kan det innebære en saksbehandlingsfeil å ikke høre den søknaden om fristforlengelse. Departementet merker seg videre at det ikke fremgår av vedtakene hvorvidt de som må regnes som parter i saken, har blitt gjort kjent med avgjørelsene, jf. forvaltningsloven § 27, noe som også kan innebære en saksbehandlingsfeil.

Departementet viser til at parter i saken, foruten konsesjonæren, er grunneiere og rettighetshavere i planområdet. Departementet viser til at det foreligger avtale med et flertall av grunneierens om utnyttelse til vindkraftformål. Departementet finner det usannsynlig at en korrekt orientering om de fattede vedtakene kunne medført klager som hadde endret det faktiske utfallet av sakene. Departementet viser videre til at det i perioden for den første fristutsettelsen regelmessig ble innvilget søknader om fristutsettelse for vindkraft. Den første søknaden om fristforlengelse, som omfattet den lengste perioden, kom dessuten nær i tid to år etter at konsesjonen var stadfestet av departementet. Under departementets klagebehandling ble det foretatt en grundig avveining av fordeler og ulemper ved utbyggingen.

Departementet finner at saksbehandlingsfeil i forbindelse med vedtakene om utsatt frist for idriftsettelse og forlenget konsesjonstid, ikke har hatt betydning for innholdet i de fattede vedtakene, jf. forvaltningsloven § 41.

Vedtak om skifte av eierskap i konsesjonen

Vestavind Kraft AS søkte 10. juli 2017 om at aksjene i Lutelandet Energipark AS ble overført fra Vestavind Kraft AS til Svelgen Kraft Holding AS. NVE ga konsesjon til overdragelsen ved vedtak av 13. juli 2017.

Søknader om eieroverdragelser behandles etter reglene i energiloven § 3-1 jf. § 2-1. Det vil si at bestemmelsene om høring mv i § 2-1 femte til sjuende ledd kommer til anvendelse, med mindre det er ubetenkelig å unnlate høring mv. NVEs vedtak inneholder ingen drøftelse av om vilkårene for å unnlate høring mv. er oppfylt. Departementet viser til søknaden der det fremgår at Vestavind Kraft AS på søknadstidspunktet var eid 100 prosent av Svelgen Kraft Holding AS. En overføring av aksjene i Lutelandet Energipark fra Vestavind til Svelgen Kraft Holding AS endret derfor ikke på det bakenforliggende eierskapet til konsesjonen, og har karakter av intern omorganisering. Departementet finner det klart at vilkåret for å unnlate høring mv etter § 2-1 femte til sjuende ledd var til stede. En høring ville uansett ikke ha fremskaffet informasjon som ville gitt et annet resultat i behandlingen av søknaden. NVEs

vedtak ble sendt Fjaler kommune. Det ble opplyst om klageadgang i vedtaket. Vedtaket ble ikke påklaget.

Departementet finner at en eventuell saksbehandlingsfeil i forbindelse med vedtaket om skifte av eierskap i konsesjonen ikke har hatt betydning for innholdet i vedtaket, jf. forvaltningsloven § 41.

Godkjenning av MTA, detaljplan og konsesjonsendringer

NVE mottok i januar 2019 søknad om godkjenning av MTA, detaljplan og konsesjonsendring for Lutelandet vindkraftverk. NVE sendte søknaden på høring i februar samme år.

Konsesjonæren ble i høringsbrevet bedt om å orientere berørte grunn- og rettighetshavere samt potensielle støy- og skyggekastmottakere over grenseverdiene om høringen og fristen for å uttale seg. NVE mottok bekreftelse på at orientering ble gitt.

NVE godkjente i vedtak av 28. juni 2019 Lutelandet Energipark AS' søknad om planendring samt detaljplan og MTA for Lutelandet vindkraftverk. Installert effekt ble økt til inntil 56 MW, og det ble godkjent ny adkomstvei i nordøst og en reduksjon av planområdet i sør på 0,03 km². Dette vedtaket er påklaget og klagesaken behandles nedenfor.

Klagene

NVEs vedtak av 28. september 2019 ble påklaget av følgende:

- Fylkesmannen i Vestland
- Atle og Signe Øen
- La Naturen Leve
- Asgeir og Linda Merete Johnson Hope
- John Skår
- Lutelandet Offshore
- Leif Roald Skår
- Advokatfirmaet Elden v/Torbjørn Kolås Sognefest på vegne av Skår VVS AS med flere
- Advokatfirmaet Grette AS på Vegne av Korssund Hyttelag
- Korssund Handel AS
- Idar Skår
- Sogn og Fjordane Turlag, Naturvernforbundet, Norsk ornitologisk forening, Forum for natur og friluftsliv i Sogn og Fjordane
- Nei til vindkraft – Bevar Naturen

Departementet viser til NVEs klageoversendelse for en oppsummering av klagernes anførsler. De viktigste klagegrunnene kan i hovedsak oppsummeres slik:

- NVE har ikke tatt hensyn til ny kunnskap om naturmangfold. Dette knytter seg i særlig grad til fugletrekk og hubro.
- Økning av installert effekt fra 45 MW til 56 MW skulle vært konsekvensutredet.

- NVE undervurderer betydningen av støy og skyggekast.
- NVE tar ikke hensyn til annen næringsvirksomhet i området, og forholdet er mangelfullt utredet.
- Problemer knyttet til iskast er mangelfullt utredet.
- Prosessuelle mangler knyttet til varsling av klagerett og at merknader og spørsmål om virkninger av tiltaket med hensyn til miljø, lokalsamfunn og det lokale næringslivet ikke er blitt forsvarlig behandlet.

Konsesjonærens og NVEs merknader til klagen

Konsesjonæren har kommentert klagen i brev av 13. september 2019. Med "worst case" metodikken som er lagt til grunn for støy, mener konsesjonæren regelverket vil bli fulgt. Når det gjelder skyggekast, vises til at NVEs vilkår ikke skal overskrides, og at vindkraftverket vil være utstyrt med programvare som håndterer dette.

Konsesjonæren mener økningen av installert effekt fra 45 til 56 MW i utgangspunktet er omfattet av forskrift om konsekvensutredning, men at forskriften bestemmer at konsekvensutredningens innhold og omfang må tilpasses det aktuelle tiltaket.

Når det gjelder vindkraftverkets påvirkning på naturmangfoldet mener konsesjonæren er at det ikke er nødvendig med nye tiltak, men at dette kan drøftes dersom NVE/OED finner det nødvendig for en forsvarlig og akseptabel utbygging og drift.

Det fremgår av oversendelsesbrevet av 13. mars 2020 til departementet at NVE har stilt krav om at ingen boliger med støyfølsom bruk skal eksponeres for støy over L_{den} 45 dBA basert på verst tenkelig scenario. Det er 11 boliger som vil bli eksponert for støy over grenseverdien uten avbøtende tiltak. Med konsesjonærens oppdaterte planer vil 9 av disse boligene ikke lenger være eksponert for støy over grenseverdien, mens det er inngått avtaler med eierne av de to resterende boligene. Når det gjelder støyvirkninger for industriområdet mener NVE at dagens støyvirkninger må legges til grunn, og at det er usikkert hvilken industriell aktivitet det vil være i fremtiden på området.

Konsesjonærens oppdaterte beregninger vedrørende skyggekast viser at 12 av 50 skyggekastmottakere forventes å bli eksponert for skyggekast over anbefalt grenseverdi. For 10 av disse vil tiltakshaver stoppe enkelte turbiner i perioder med skyggekastvirkninger slik at grenseverdien overholdes. Konsesjonær har inngått avtale med de to gjenstående boligeierne.

NVE skriver at effektøkningen i vedtak av 28. juni 2019 er på 11 MW, og overstiger størrelseskriteriet i KU-forskriften. NVE mener imidlertid at tidligere konsekvensutredninger og supplerende utredninger av naturmangfold fra 29. mars 2019 oppfyller KU-kravene og at virkningene av effektøkningen er redegjort for.

Når det gjelder iskast viser NVE til at konsesjonær i henhold til vilkår 16 i anleggs-konsesjonen skal vurdere omfang av og risikoen for skade ved iskast. NVE skal før anleggsstart godkjenne konsesjonærs planer for håndtering av iskast.

Det fremgår av oversendelsesbrevet til NVE at de faglige vurderingene av virkningene for naturmiljø baseres på den supplerende konsekvensutredningen, andre opplysninger og eksisterende kunnskap om fugl. NVE mener at dette kunnskapsgrunnlaget var tilstrekkelig til å fatte vedtak. Den risikoen vindkraftverket utgjør for fugl er så liten at for- og etterundersøkelser ikke er nødvendig. Vindkraftverket vil etter NVEs mening utgjøre en liten barriereeffekt, og viser til at trekkfugler utvikler unntakelsesadferd i områder der vindturbiner oppstilles. Når det gjelder hubrolokaliteten, mener NVE at kollisjonsrisikoen er akseptabel.

Departementets vurderinger

Departementet vil i det følgende ta stilling til om planendringen for Lutelandet vindkraftverk er en samfunnsmessig rasjonell endring av det konsesjonsgitte prosjektet i tråd med energilovens krav, om kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig og om MTA, detaljplan og konsesjonsendringer kan godkjennes etter gjennomgang av de klagegrunner som er fremsatt.

I departementets klagevedtak av 24. oktober 2012 er det lagt til grunn at tiltaket er tilstrekkelig utredet og at tiltakets fordeler er større enn ulempene slik at vilkårene for å gi konsesjon er til stede. I flere av klagenes går det frem at den konsesjonspliktige endringen er på mer enn 10 MW og at dette krever nytt planprogram, melding og konsekvensutredning. Departementet viser til at Lutelandet vindkraftverk og testanlegget opprinnelig ble meldt som et felles prosjekt på 50 MW og konsesjonssøkt som 60 MW, og at konsekvensutredningene som fulgte søknaden, var basert på dette. I departementets klagevedtak av 24. oktober 2012 vurderes Lutelandet vindkraftverk og testanlegget som ett prosjekt med en samlet maksimal effekt på inntil 55 MW. NVE mener, med utgangspunkt i konsekvensutredningen og de supplerende konsekvensutredningene, at saken samlet sett er godt nok utredet, og at redegjørelsen for virkningene av effektøkningen tilfredsstiller KU-kravet.

I henhold til detaljplanen skal vindkraftverket nå bestå av 9 turbiner med samlet installert effekt på 51,3 MW. Turbinene er av typen Nordex N149-5,7 MW med navhøyde på 105 meter og rotordiameter på 149 meter, det vil si en totalhøyde på om lag 180 meter. Konsekvensutredningene ble gjort med utgangspunkt i to turbindimensjoner, henholdsvis 19 stk. 2 MW turbiner og 10 stk. 6 MW turbiner. Turbinen på 6 MW ble angitt å ha noe høyere navhøyde og noe mindre rotordiameter enn Nordex-turbinen. Maksimal høyde ble oppgitt til ca 200 meter, mot Nordex 180 meter. Departementet finner det klart at de forutsetninger som ble gjort om turbindimensjoner i konsekvensutredningen er dekkende for det prosjektet som nå realiseres.

Konsekvensutredningen for Lutelandet vindkraftverk ble supplert med tilleggsutredninger i 2019. I klagenes pekes det særlig på endret kunnskapsgrunnlag knyttet til omfanget av fugletrekk over planområdet og fuglers bruk av planområdet til jakt eller andre formål. I

konsekvensutredningen går det frem at virkningen for naturmangfold har liten til middels konsekvens. I tilleggsutredningen pekes det på at siden konsekvensutredningen ble gjennomført i 2009, er det nå registrert flere rødlistede arter i nærheten av og på Lutelandet. I tilleggsutredningen anbefales det å gjennomføre konsekvensreduserende tiltak for å redusere kollisjonsfare for fugl. Fylkesmannen i Vestland peker også på at det nå er mer kunnskap om fugletrekk mv. enn da konsekvensutredningen ble gjennomført.

Det er etter departementets syn belegg for NVEs vurdering om at fugler utvikler unnvikelsesadferd og at dette vil kunne redusere skadevirkningene av vindkraftverket. Det er imidlertid, slik departementet ser det, grunnlag for at området er viktigere for fuglelivet enn det som fremgår av tidligere konsekvensutredninger. Det er de senere årene gjennomført flere radarundersøkelser av fugletrekk på Vestlandet, som indikerer et større trekk over land enn det som tidligere ble lagt til grunn. Departementet viser i den forbindelse blant annet til radarundersøkelsene på Guleslettene vindkraftverk. Det følger av anleggskonsesjonens vilkår 11 femte ledd, at det kan pålegges nye undersøkelser av mulige virkninger for naturmangfold i driftsperioden. I lys av Fylkesmannen i Vestlands vurdering mener departementet at det må stilles vilkår om gjennomføring av undersøkelser av planområdets betydning for fugletrekk og vindkraftverkets betydning for trekket. Dersom undersøkelsene skulle avdekke betydelige negative effekter som ikke tidligere er vurdert, må dette vurderes etter anleggskonsesjonens vilkår 6 *om endring av konsesjon*, og den adgangen til å sette nye vilkår som følger av dette vilkåret.

Det er utarbeidet nye beregninger for støy og skyggekast med de nye vindturbinene som er under planlegging. Flere aktører har klaget på virkningene av støy og skyggekast. Departementet legger til grunn at gjeldende grenseverdier for støy og skyggekast skal overholdes. Med gjeldende grenseverdier mener departementet at virkninger av støy og skyggekast vil være akseptable. Departementet registrerer at det er ulike oppfatninger av hvordan den kommunale reguleringsplanen virker inn på oppfølgingen av støyproblematikken. Departementet forutsetter at vindkraftverket opererer innenfor de rammer kommunens reguleringsplan fastsetter. Konsesjonæren er fullt ut innforstått med denne kommunalt fastsatte rammen for de tiltak som skal gjennomføres.

Da departementets klagebehandling i 2012 ble gjennomført, var det stor oppmerksomhet om utviklingen av industri på Lutelandet. Industriutvikling, inkludert fornybar kraftproduksjon i umiddelbar nærhet, ble ansett som ønsket av blant annet kommunen og andre aktører. Dette ble også tillagt vekt i departementets vedtak av 24. oktober 2012. Departementet registrerer at det i forbindelse med etableringen av vindkraftverket nå reises innvendinger om at vindkraftverket kan være uheldig for videre industriell utvikling på Lutelandet. Departementet legger her til grunn at aktører som har lagt planer for industriutvikling på Lutelandet må anses å ha vært godt kjent med muligheten for at vindkraftverket vil kunne bli realisert innenfor det konsesjonsgitte planområdet, og at den kommunale planbehandlingen legger til rette for at vindkraftverket kan realiseres.

Flere klagere peker på NVEs arbeid med en nasjonal ramme for vindkraft og Meld. St. 28 (2019-2020) om vindkraft på land som grunnlag for en ny gjennomgang og vurdering av konsesjonen til vindkraftverket på Lutelandet. Departementet vil i denne sammenheng presisere at stortingsmeldingen om vindkraft på land omhandler den fremtidige behandlingen av konsesjonssøknader om vindkraft. Det er avgitt innstilling fra energi- og miljøkomiteen, og meldingen vil om kort tid bli behandlet i Stortinget. Det vil på dette grunnlag ikke bli foretatt noen ny behandling av denne konsesjonssaken. Departementet viser til at Nasjonal ramme for vindkraft heller ikke vil være grunnlag for noen ny gjennomgang og vurdering av vindkraftverket på Lutelandet.

Konklusjon

Vurdering i henhold til energilovgivningen og forvaltningslovens krav

Departementet har foretatt en gjennomgang og undersøkelse knyttet til de forskjellige stadier i behandlingsprosessen i forbindelse med de vedtak som er fattet av konsesjonsmyndighetene om Lutelandet vindkraftverk, jf. Stortingets anmodningsvedtak av 19. juni 2020.

Departementets behandling for å følge opp anmodningsvedtaket har vært rettet mot feil og mangler som kunne være av en slik art at det ville være rettslig adgang etter forvaltningsloven og alminnelige ulovfestede forvaltningsregler til å omgjøre de aktuelle vedtakene.

Departementet konkluderer med at det ikke foreligger feil eller mangler ved vedtakene som kan medføre ugyldighet. Det er derfor ikke grunnlag for å stanse byggingen av Lutelandet vindkraftverk.

Denne beslutningen er ikke et enkeltvedtak som kan påklages.

Godkjenning av MTA, detaljplan og konsesjonsendringer

Det foreligger etter departementets syn ny kunnskap om fugletrekk og planområdets betydning for fugl, som innebærer en større risiko for negative konsekvenser enn det som er lagt til grunn i det opprinnelige konsesjonsvedtaket.

Det settes derfor følgende vilkår om at konsesjonær i samråd med NVE og Fylkesmannen i Vestland gjør undersøkelser med sikte på å gjennomføre avbøtende tiltak:

"Konsesjonæren skal gjennomføre etterundersøkelser av trekkende fugl. Det kan pålegges bruk av radar ved gjennomføring av etterundersøkelsene. Etterundersøkelsene skal gi informasjon om hvorvidt vindkraftverket påvirker adferden til trekkende fugl og hvilke negative effekter som oppstår.

Konsesjonæren skal utarbeide program for etterundersøkelser av trekkende fugl, som skal godkjennes av NVE. Godkjenning av programmet for etterundersøkelsene skal skje i samråd mellom NVE og Fylkesmannen i Vestland."

Øvrige klager tas ikke til følge.

NVEs vedtak av 28. juni 2019 om godkjenning av MTA, detaljplan og konsesjonsendringer stadfestes.

Departementets vedtak i klagesaken kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd, første punktum.

Med hilsen

Per Håkon Høisveen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Trond Ulven Ingvaldsen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Norges vassdrags- og energidirektorat

Adresseliste

Advokatfirmaet Elden DA

Asgeir Hope

Atle Øen

Fjaler kommune

Idar Skår

John Skår

Korssund Handel AS

Korssund Hyttelag

La Naturen Leve

Leif Roald Skår

Lutelandet Offshore as

Naturvernforbundet

Nei til vindkraft - bevar naturen

Nei til vindkraft – bevar naturen v/Odd Yndestad

Norsk ornitologisk forening